

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 08991

BRONZVILER GEZANG

David Seltzer

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

בראנזווילער געזאנג

פון דאויד סעלצער

מעכאבער : „בעסאראבער לידער“, 1937

האלצשניטן פון

הערען וועסמ העלער

פארלאג בראנזוויל, ניו יארק, 1942

BRONZVILER GEZANG

(BROWNSVILLE CHANT)

by **David Seltzer**

Author of: "Bessarabian Songs," New York, 1937

Woodcuts by

Helen West Heller

Copyright by David Seltzer, New York, 1942

FARLAG BROWNSVILLE, 1942

ווידמונג

מיין מאמען און איר ברודער
בערל פון זגוריצע

קיין ארגענטיגע, ענטרע-ריעס,
איז אוועק מיין פעמער בערל
און מיין מאמע ווישט די וועס,
ציילט פארטרויערט טרערן-פערל.

פון כעסארבער ערד דער שווארצער
אין ווייטער וועלט איז ער געלאפן,
קריגן דארטן פעלד און אקער
און אויף פריי זיין לעבן שאפן.

שער און אייזן איינגעבונדן,
צונזער, מענדעלע — פארפאקט,
האט ער לעצטן שטערן אויסגעצונדן
און געלאזט זיך מיטן טראקט.

לעצטער קוק אויף ווייסע שטיבער,
לעצטער בליק אויף גרינעס לאן,
און זיין הארץ ווערט ווייך און טריבער
און פארלאנגזאמט ווערט זיין שאפן.

נאָר פון ווייטן מאַניעט מאַרגן
און עס רופט באַראַן דע-הירש,
און דאָס אויג ווערט פול מיט קאַרן,
און אין אויער — פערד-געהירוש.

רייך און שייך איז אַרבעטניגע
און מענאָדווים טיילן ערד,
און די פעלדער זיינען גאַלדיק גרינע,
פעטע זיינען — קי און פערד.

טראַגט זיך איבער שליאַך און יאַמען
דער זגוריצער בערל כאַיעט,
ווייט פון שוועסטער און פון מאַמען,
אַנגעכאַלעמט און פאַרטייעט.

נאָר פאַרשוואַנדן איז דער קישעף,
אויס מיט פעלדער, אויס מיט פערד,
סאַן אַנטאַניע איז אַ קליינער יישעוו —
קריגט בערל בלויז פיר איילן ערד.

ליגט ער דאָרט אין ענטרע-ריעס,
ווייט פון בעסאַראַבער היים,
און מײן מאַמע ווישט די וויעס,
ציילט די פערל אין געהיים.

פ ל י י ט י ם

ווי קליין עס קוקן אויס די יאָרן אין דעם כעשבן פון די דוירעט,
ווי נישטיק איז איינאיינציק לעבן אין דעם גרויסן קלאַל,
דאָך ריזיק זיינען די דעקאָדן פון אונדזער בלוסיקו יאָרהונדערט
און האָפּערדיק איז העלדן־מוט פון אונדזער קריגערישן דאָר.

אויב די גאַנצע וועלט קומט־אויף־און־אום אין יעדן סראָפּן סוי,
און עפּאָכעס גאַנצע לייענען זיך אַרויס פון סויסן קוואַרץ,
קען אונדזער צייט אַוואָדע זיך אין יעדן דאָך דערקענען
און יעדע ליידפולע נעשאַמע אין אַ צווייטערס וואונדיק האַרץ.

עם זיינען קינדער יידישע קיין ניו יארק אָנגעקומען.
 געבוירענע אין בלוז פון שכימעס און פון שלאכטן,
 מיט סרייפער-שרעק אין אומרו-אפלידיקע אויגן,
 מיט דוירעס לאסטן אָף די ביינערדיקע פלייצעס —
 האָבן זיי די ערד פון נייער וועלט מיט צימער-טריט באַטראַטן.
 און געקומען זיינען זיי דורך אַלע וואַסער-פלום,
 און דורכגעשניטן גרענעצן מיט אַלע שוואַרצע שמעגן,
 און מיט הינטער-געסלעך זיך געשלייכט דורך קרוין-שמעט קראַכן.
 דאָך האָבן זיי קיין שיינקייטן אין הערצער ניט באַנומען
 און האָבן ניט קיין פריידן צו געדענקען.

די קרייטן-ברעגן פון דעם קלאַרן דניעסטער,
 די מוטנע ווייסל און דער בלויער בלענד פון דעם דונאַי,
 די שקוואַלן פון דעם שוואַרצן יאַם, דער באַספּאַר, אַדריאַטיק,
 דער גליווער-פּוך פון ווייסן יאַם, דער באַלטיק און אַטלאַנטיק,
 די פּאַרמין פון קאַסטאַנצאַ, סאַמבול, אַמען און נעאַפּאַל,
 די געמאַ-שמעט פון יאַסי, וואַרשע, פּראַגע און בערלין,
 וואָס האָבן זיי געגעבן פלייטיג אויפן וואַנדער-וועג?
 וואָס האָבן זיי געטיילט פון גלאַנץ און רום?
 אין יעדן לאַנד אַנטקעגן איז געקומען בלויז די נויט.
 אַ יעדע אויסגעשמערקטע האַנט באַקומען האָט בלויז אַרעם-כרויט.

ווי פי דערשראָקענע אין פראַכט-שיפן צונויפגעטריבן,
 און אַנגעוואַלנערט קינד-און-קייט אַף פּערינעס און זעק,
 האָט די פליכטלינג-איידע פאר יעדן שאַרף און שאַטן איינגעציטערט.
 און יעדער בייזער יעכץ פון דאַמפיקער סירענע,
 און יעדער שטאַל-געקלאַנג פון שווערע אַנקער-קייטן,
 האָט ווי מיט שווערד-און-שפּאַרן זיך אין כלום צעקלימפּערט.
 און שוידער-שמראַם האָט אין געדעכעניש זיך אויפּמניי צעשוימט
 און גאַזלענדיק געלויערט איבער שלאַף מיט וויסמן נעכטן,
 און כאַלעם-גרויל האָט אויסגעוועכט מעשוגענע געשפּענסן
 אין פינצטער-וואַלד פון נעפלדיקן, אומבאַקאַנטן מאַרגן.

און אַפילע ווען דער יאַם האָט מיט לעוואַנע-זילכער זיך צעבלעזלט
 און ס'האַבן די מאַטראַסן נאַכן טאַג פון שווערער מי
 צעסטרונעט די גיטאַרעס און צעצויגן אַקאַרדינע-פּאַלדן,
 און געזונגען סערענאַדעס און האַפּערדיקע יאַם-כאַלאַדן,
 און פרייד-און-לייד-געזאַנגען פון אַלע ווייטסטע פּאַרטן —
 האָט אויך דער שטילער ניגן פון כצאָס אַרויסגעקלאַנג
 פון אַלע טיפּענישן פון די אַנגעגרוועועמע קעלער-כאַרטן,
 און פון אַלע דעקן-ווינקלען איינגענורעמע, איינגעדעקמע,
 האָט כאַר פון קינדער יידישע, פאַריאַסעמט און פאַרוואַגלט,
 מיט יעהודאַ האַליווים יאַם-ליד זיך צעוויינט.

מיר זיינען די קינדער פון צוואנציקסטן יארהונדערט,
מיר זיינען דער בלוטיקער דאָר
געבוירן אין בלום און אין ווייען.
די זויערע מילך פון טרוקענע מאמעשע ניפלען,
די געזאלצענע טרערן פון פארגאסענע מאמעשע אויגן,
זיי פליסן מיט אומרו אין אונדז.
די צעבראכענע דעמבענע מולמער
איז געווען אונדזער סקריפנדיק וויגל,
דער שכימע-געיאמער און דאָס גסיסע-געוויין
זיינען צוקאפנס געווען אונדזער וויגל-ליד.

דער טויט האָט אין היימישן שמעטלשן גארטן
פארזימט בערגלעך מיט פארשנימענע כרידער-קוואַריס.
זיינען אויפגעגאנגען די פאלינענע בלימ
מיט בלעמער — גרוי-גרינע ווי גאל,
מיט קווייטן — צעאייטערטע ווי בראַנד.
אונדזער טרוים, אונדזער קינדערשן הימל
עס האָבן פארוואַלקנט די שמאַלענע רויב-פייגל
מיט זשומען פון קוילן, מיט רויך און מיט שוועבל.
איז די טרייפּע געוואָרן אונדזער איינציקע זון,
און רינשמאַק-טראַנשייען — אונדזער איינציקע רון.

מיר האבן אף מיסמן געקליבן דערנערונג
און מיט פלום פון די אויגן באמאמט אונדזער ביסן.
מיר האבן פון די צויבער-פארפעסמעמע קוואלן
געטרונקען דעם גיפטיקן טייווע-געמראצק
און אין שלאפלאזע נעכט געוויינט ווי שאקאלן.
מיר האבן דעם הונגער געשניטן מיט אייליקע ציין
און מיט שפאט אים דערטרונקען אין שוימיקע רייד.
מיר האבן די ספערן געמאסטן מיט פינצמערע אויגן,
איז די מידקייט געקומען — א שלאבערדיק פליסן
און מיט מערפקע דעלזיעס פארשלעפערט געדאנק.

דאס שלאכט-פעלד געווען איז אונדזער ווארשמאט,
דער רידל און די שווערד — דאס געצייג,
דער טויט אונדזער מייסער און מיר די געזעלן.
האט דער רידל געפאלמעסט די ערד באס שיינ פון דער לעוואנע,
האט די שווערד געשניטן געביין אין פלאם פון דער זון.
איז דאס ליד אונדזערס — קלאנג פון שארף איבער ביינער.
פון דינאמיטענעס אויפרייס אין שארבן,
פון מארפידאשן טויך אין כוואליקן נידער,
פון פראפעלערשן זשום אין פלאמיקן פאלן,
פון שראפנעלישן שפליטער אין געוויין און אין צארן.

און דאָ באַ די ברעגן פון פעלזיקן באַוויל
מיר האָבן פאַרגעסן דעם אַרמ ווי צו וויינען
און מיר האָבן קיין האַרפעס מיט זיך ניט געבראַכט
און קענען בלויז צאָר אויף טורעמס אויפהענגען.
און קיינער ניט קומט באַ אונז בעטן געזאַנגען
און קיינער ניט שטרעקט זיין פריינדלעכע האַנט.
בלויז דער אינזל באַס יאָס מיט גראַניט-פאַליסאַדן
שיקט פייער-סיגנאַלן אין פאַררויכערטע ספּערן
און אַמעמט מיט גאַנג פון דינאַמאַ-מאַשינען,
און שאַטנט מיט שטויב פון פאַרלאַשענע שטערן.

און זינגען די זיידעס אַרויס פון די ספּאַרים
די עפישע זיגן פון דעם שיינעם אַמאַל,
די לירישע קלאַנגען פון אור-אַלמזן נעכטן,
ווען ליכטיקע זונען באַגילדט האָבן פעלדער
און לעוואַנעס באַזילכערט האָבן טייכן מיט רו.
זויערט אויף אין אונדז דער ווייניקער נעכטן,
און עס פלאַקערט נאָך מער אונדזער היינט.
גייען מיר שטאַלץ צו דערגרייכן דעם מאַרגן,
מיר, דער פאַרשאַלטענער, וואַגלענדער דאָר,
מיר, די קינדער פון בלוט און פון צאַרן.

א, פרייהייט-געמין, אף טורעם אין ניו יארקער האפן,
וואו ס'גיסן האדסאן און איסט-ריווער זיך אריין אין ברייטן אקעאן,
האלט הויך דיין אויסגעשמרעקטע האנט מיט אויפגעפלאצטן פאקל,
עפן אויף דיין בוך מיט אויצרעם וואונדערלעכן וויסן
און ווייז דעם וואסער-וועג אונדז צו דער נייער וועלט.
דו ביזסט דאך אויך א פליכטלינג און א פרעמדע,
א פארטריבענע פון פראנקרייכ'ס שיינע ברעגן,
ארויסגעריסן פון די גרודעס ארצן פון לארעין,
אויסגעשמאלצן אין די קעסלען פון פאריווער גיסערייען
און אויסגעפורעמט דורך די הענט פון פרייע קאמונארן.

און געזאלט האסטו א שטאלצע שמיין באם אויסגוס פון סועין,
א פארבינדערין פון וועלטן, פון יאם מיט יאמען,
א פארברידערין פון פעלקער, פון שטאם מיט שטאמען,
פאר שווארצע מאטעריקן — א ליכט-זייל פון פראגרעס.
נאר פראנקרייכס הערשער האבן זיך פאר דיר געשראקן,
פאר דער הייסער לאווע אין דיין שטאל-משהון,
פאר דעם פייער אין דיין אויפגעהויכטער האנט,
וואס קאן נאך ווידער אויפליכטן די אלטע יאם-סוף וועגן,
וואו מוישעס קינדער האבן צו דעם פרייען לאנד געצויגן
און פארעם כײל ליגט אין פינצטער-גרונט פארלירן.

נאָר מ'האַט דיך דאָ באַ די פעלונ-פאַרטן פון מאַנהעטן
מיט ערפורכט אַנגענומען אלס אייראָפּעס טייער, ליב געשאַנק
און ניו יאָרקער קינדער אין אלע שפּראַכן און דיאַלעקטן
געזונגען האָבן דיר אַ לידער-לויב און רום-געזאַנג,
און אייניקלעך פון דעם רעוואָלט באַ לעקסינגטאָן און באַנקער-היל,
די זין פון אויפשטאַנד באַ דער האַרפּערס פערי
און וועטעראַנען פון פרייהייט-זיג אָף געטיסבורגער פעלדער
באַהאַנגען האָבן דיך מיט אויפגעפאַלדעוועטע פאַנען,
אַדורכגעשאַסענע און אַנגערויכערטע אין קאַמף
און איינגעטונקענע אין בלוט פון העלדן-טאַט.

איז נעם-זשע פרייהייט-גייסט, אונדז וואָגל-קינדער אויף
און צעפיר אונדז איבער די ניו יאָרקער גאַסן
און ווייז איעדערן זיין נייע היים און אַפרו-פלאַץ
און זאָג איעדערן אַ וואָרט פון האַפענונג און טרייסט.
אַ, זאָג, ווי היימיש איז מאַנהעטנס שטיינערדיקער באַדן,
און ווי פרוכטבאַר איז דער טאַל פון בלויען האַדסאָן —
פאַר קנאַספּן ווייסע פון פאַדאַליער גרינע פעלדער,
פאַר פאַזשימקעס פון פוילנ'ס צויבער-וואַלד,
פאַר בורשטינען-טרויבן פון בעסאַראַבער ערד
און פאַר ווערבעס צאַרטע פון דעם טרייבן ליטע-לאַנד.

בראנזוויל

איד האָב אַ צענדליק יאָר געאַטעמט בראַנדיק ליד פון קוזניע
אין בראַנזוויל־שטאָט, אין קרייז פון אַרעס־מאַלצייט ברויט.
און ס'האַט מיין פערז אין אייגן בלוט זיך אָנגעגליט
און זיך געשליפן איבער שאַרפּשטיין פון דער נויט.

איד האָב צו איין־און־צוואַנציק יאָר אליין זיך רעקרוטירט
און אַוועקגעטראָגן פּולווער־האַרץ אין לאַגער פון מיין קלאַט,
און ס'האַבן טרייע קריגער מיך מיט ליבע אויפגענומען,
און מיך געלערנט אויסשיילן דעם צאָרן פון דעם האָט.

אַ, מונטער־צאַרנדיקע, שטער־און־שאַפּנדע דעקאַדע,
אין דיר געצייטיקט ווי אין פעלד האָט מיין בונטאַריש ליד,
אַ לויטערעד ב'ן איד אַרויס פון אונטער דיין קאָוואַדלע
און פריידיק העלט מיין היינט מיט מאָרגן־שיין באַגילדט.

א, בראַנזוויל, ליכע האַרעפּאַשנע מאַמע,
 איינן אונדזער בלוט איז דיין שוסטער-שניידער ייכעס.
 דו האַסט אונדז אויסגעטראָגן איבער אלע יאַמען,
 און אַף דער נייער ערד געבראַכט אונדז אַף דער וועלט.
 און מעגן „יענקיס“ אַפּשפּעטן פון אונדזער שטאַמען,
 און אַפּלאַכן פון דיין געווירצטן יידיש,
 ביזסטו נאָך אַליץ די איינציקע און טרייע מאַמע,
 די האַרציקסטע און יידישסטע פון צווישן שמעט.

א, בראַנזוויל, אונדזער שטאַט, געליבטע,
 אַף עוועניוס און קרומע גאַסן דיינע,
 אַף גאַניקעס, אַף ראָגן און אַף טרעפּ,
 מיר טרעפּן זיך דאָ דיינע קינדער אָן :
 דער כּמורנער יונג פון דער שטילער לימע,
 די טרוימער פון פּאַדאַליע און אוקריינע,
 די לוסטיקע פון בעסאַראַביער סטעפּ,
 די סטאַטשניקעס פון לאַדזש און פון סמאַרגאַן.

עם האט דער בייזער שכימע אַרעם
אַרויסגעריסן אונדז פון דעם דאַרפיש גרינעם לאַך
און ווי מיט וואַרצלען צימערדיקע סאַסנעס ווייסע
באַ ראַנדן פון אַ וועלט-שמאַט איינגעפלאַנצט.
עם האַט די צייט פון שטרייט און שמורעם
אונדז מאַכנעסווייז געבראַכט אַריבער אַקעאַן.
און באַ די האַרבע זומפן פון קאַנאַרסי
דעם ווילדן דזשעז אין אונדזער בלוט צעטאַנצט.

ס'האַט מאַנהעטן מיט אַ דריל אַ וועג צו אונדז דערשניטן
און זיך צעיאַגט אַף דעם שטאַל-נעפלאַסטן גאַנג.
מעטאַל האַט זיך צעשרינגן העכער דעכער
אַף נויטן-שלאַק פון אונדזער בראַנזוויל שמאַט.
און דורך שפּיל פון לינאַטיפּ מיט מעשענע מאַטריצן,
דורך דרוק-מאַשין מיט וואַלצנדיק געקלאַנג
דערהערט מיר האַבן פרייהייט רוף מיט נייע ווערטער:
„אין רייען קעמפּערישע איז דער יוגנט'ס אַרט!“

ז ע כ צ ו

זיינע זעכצן שמעמלדיקע הונגער-יאָרן האָט ער געבראַכט צעטראָגן
אַ קלומיקל אָן איינגעקניפּטס אין צאָפּלדיקער יונגל-ברוסט,
און מיט שלאָבער-טריט אין היימישע צוויי כראָמאַווע שטיוולעטן,
וואָס שלאָגן אָן מיט שטיפּטן פּאַלגישע אָף גווירעשע אַספּאַלטן,
דערשראַקן האָט ער אייגן בלוט און מיט אויפגעשוויממע בירע אויגן
דערזען דעם בלעזלענדיקן שוים פון מענטשן און מאַשינען;
דעם מעטאַלענעם געקלאַנג פון רעדער שטאַלענע אָף בריקן-שפּאַלן;
דעם פייערדיקן טאַנץ פון ווערטער-סעגלען איבער דעכער-כאַלעל;
דעם גוואַלד-געשריי פון טינטן-שטאַבן איבער פּלאַמער-בווינגס;
דעם ליפּן-שמיר און פּלעפּערדיקן היפּטן-צימער פון דעם דזשעז.

אַ ו ו נ ט - ש ו נ

פיר יאָמן זיך טרעפן אָף אַוונט-שול באַנק.
עס פאַרקניפּט זיי דער פּונק פון אַ העלן געדאַנק.

די נעכט זיינען שיינע, דער כאַלעם איז יונג,
און איינער פון זיי האָט אַ גאַלדענע צונג.

צעקלינגט זיך דער קלאַס מיט האַפּערדיק וואַרט,
און כאַוועריש ווערט דאָס פּלאַפּלדיק אַרט.

גיט מען פון שול איבער פיטקינער גאַס
און מען האַמפּערט אַזוי וועגן ליבע און האַס.

ביז שטיין מען בלייבט באַ אַן אַפּענער טיר,
וואו עס פינקלט דער נומער : „אַכצן-פּערציק-פיר“.

ד א נ כ י ן

דער כוישעך דרויסן גיסט מיט צעבערדיקן כלין,
דער כעשווענדיקער ווינט טרייבט מענטשן פון דער גאס
און שלאגט מיט רישעס אין איעדן בודעם-שטיבל אן,
און ווארפט אַ בלודנעם גייער באַ אַן אויפגעפראַלטער טיר.
דאָס זוכט ער דאָרט מיט די מאַטע אויגן אַרויף די טרעפּ אַהין
צו קומט ניט ווער אַנטקעגן און לויפט און זאָגט דאָרט אַן
אַז אַט קומט ער שפעט, אי מיד, אי הונגעריק, אי נאָס,
און קען ניט זען דעם נומער „אַכצן-פערציק-פיר“.

אין „אַכצן-פערציק-פיר“ איז טומלדיק און העל,
און טרעפּ פאַרגאַסענע זיי פירן צו אַ פרייד,
וואו דורך סטענגעס רויט און וואַלקנס רויך
פיל ליבע נעמען לויפן אום פון מויל צו מויל:
יאָסל, שימקע, כאַים, סאַל, אימקע, בעל,
בושקע, גערשן, מיני, פייגע און כאַנויך.
און מיטאַמאַל: — „דאַנכין איז שוין דאָ, ער גייט!“
און כאַליאַסטרעדיק עס ווערט דער צאַפּלדיקער קנויל.

און אַט שטייט ער שוין אַ ליכטיקער מיט פּלאַטער הענט
און רעדט מיט זינגעוודיקן מאַמע-לאַשן פון וואַלין,
און דערציילט פון טעג העראַאישע און בראַווע יאַרן יענע
ווען מעדינעס צאַרישע געפאַלן זיינען איינגעקראַכטע,
און מאַסן הונגעריקע האַבן צאַרנדיק געברענט
און פון אַ בראַנעוויק געשטראַלט האַט לענין
און אַנגעוויזן אַפּן מאַרגן און פאַרטיימט דעם זין
פון פרידן, ברויט און גרענעצן פון רויט-אַרמיי באַוואַכטע.

דערציילט מיר

דערציילט מיר פון אייגענעם לעבן,
וואָס האָט אייך געבראַכט דאָ אַהער,
ווער האָט אייך דערנערונג געגעבן,
און צי איז אייך די נויט געווען שווער.

דערציילט מיר פון מאַטן און מאַמען
און צי האָט איר כאַוויירן געהאַט,
פון וואַנען אייער ייכעס טוט שמאַמען
און ווי שייך איז אייער דאַרף אַדער שטאַט.

י א ס ר

כ'קום פון לאַדזש, פון זיידן-וועבער,
כ'קום פון אַמכאַדיקער הויז,
כ'בין פון שמענדיק אַן אַ געבער,
איז מיין רייכטום — אַט ווי גרויס:

כ'האַב צוויי הענט וואָס ווילן טוען;
כ'האַב אַ האַרץ וואָס וויל גענום;
כ'האַב אַ מוט וואָס וויל ניט רוען;
כ'האַב אַ צונג וואָס פרעגט פאַרוואָס.

יאָג איך אום די וועב-מאַשינען
און כ'פאַרמאַכלעווע מיין קראַפט,
נאָר פון אַוונט בין באַגינען
בין איך טעטיק וואו מען דאַרף.

פ י ג

אף די ווארשעווער נאליעווקעס,
נאוואליפקע, שענטאקשיסקע,
טראגן פאנעם מיינע קליידער,
געניי פון פייגל דער מאדיסטקע.

און אט דא אין גאלד-מעדינע
טו איך לעכעלעך בלויז שליפן
און די זארג ארום די אויגן
בלויט אין שליפערדיקע רייפן.

כיבענק נאך אויסגעצירטער ווארשע,
כיבענק נאך אירע צארטע לידער
און אט דא אין „פערציק-פיר“
בין איך איינע צווישן ברידער.

ג ע ר ש ו

מיינע הענט און פיס ווי צווייגן
פון דעם גרינעם בערשעד-וואלד
וואו מיין מאמע — שלאנקער שאפער
האט באוואכט דעם פארעצ'ס גאלד.

מיינע אויגן ווי די לייכטער,
מיינע ליפן ווי דאס שמיל געבעט
פון מיין מאמעס טרערן-טכינע
אין דער אונטדיקער שפעט.

מיין געלעכטער ווי די ברעגן
פון אן אויפגעפלושקעט מייכל,
וואו א וואלד-קינד לויפט ארום
מיט זילבער-שמראמען אפן בייכל.

בושקע

כ'בין ווי א קארן-בלימל
ווייט פון גאלדענעם פאפשווי,
אן אפגעריסן בסאמיס-פלעשל,
דין און ציטערדיק און בלוי.

מיינע ברידער — מעד צעשפילטער,
וויינען פון ארום דעם דניעסמער
האבן מיך אהער געבראכט —
א צארטע און בענקעוודיקע שוועסמער.

בין איך ווי א קניפל הימל
וואס פארבלייכט און בלויט
צווישן גראזן און פאלינען,
צווישן צארנדיקן רויט.

היימאן

איך בין א קאלוועריער
אבער ניט קיין „דייטש“,
איך פארשטיי א קאלוועכוימער
און פון פינטעלעך דעם מייטש.

כ'האב אין היימישער יעשיווע
זיך פארשארפט א ביסל
און פון טאטן זיך געלערנט
ציקלען שורע-גריסל.

כ'האב פון מאגיד און בונדיסט
אנמליען הויכן געמבע-שאל,
רופט מען מיך אף פיטקיין-גאס —
דער יונגער בראנזווילער לאסאל.

פּוֹלֵי ע

ווילט איר, בין איך שטיל און פליסיק
ווי דאָס מייכל איבער סטעפּ אוקריינער,
און דעם בעמלער'ס קלינג-באַנדורע
וויינט אַרויס פון שטימע מיינער.

ווילט איר, ווער איך ביזו און ראשיק
ווי די דניעפערשע פּאַראַנג,
און באַטראַקעס אָף די פּערד
טוען אין מיין בלוט זיך יאַנג.

ווילט איר, ווער איך לייכט און שפּאַסיק
ווי אַ קאַכצעניוק אין שפיצן,
און אין אַלע וויסטע סאַנים
כ'שלאַנג „אַלייכעמדיקע" וויצן.

ב ע 5

איך בין אַ נייע צווישן קעמפּער
און כ'האַב ליב מיין בעני-באַי,
גיי איך מיט אים סטרייקן שעפּער
און דאָס האַרץ מיינס קוועלט אַזוי.

און ווען מען ברענגט אונדז אין געריכט,
ווערט דער ריכטער גרין און געל,
עס צינדט זיך אָן זיין בלאַסער, פליך
און ער טוט אַזאַ באַפעל:

„גיט זיי ניינציק לאַנגע מעג,
עס וועט זיי אויסמענטשלען אַוואַדע!“
גיט די כּעוורע שטאַלץ אַוועק,
פייפט אָף גאַנצער כאַדגאַדיע.

איך געדענק דעם ערשטן פרילינג,
 איך געדענק מיין ערשטן מאי.
 ס'איז די שוסטער-גאס אין בלומען
 און מיר כידער-יינגלעך — פריי!

יאגן מיר אראפ צום מארק-פלאץ,
 גיסן זיך אריין אין ערשטן מאי,
 און ווי אויפגעפלאמטע פאנען
 פלאטערן מיר — קינדער דריי.

בארוויסע אף די ברוקירטע גאסן,
 אפגעריסענע אין ערשטן מאי,
 קוועלן מיר ווי אלע זונען,
 מיר, בארמיצווע-יינגלעך דריי.

— העי, ארויסט פון דאנען, שקאצים,
 וואס טוט איר דא אין ערשטן מאי?
 — שוסטער-שניידער-קינדער זיינען מיר
 און ס'איז אונדזער ערשטער מאי!

ערשט נעכטן

ערשט נעכטן האָט די מאַמע מיך פון הויז געטריבן:
— ניט סאַס די קינדער מיט דיין טרייפער צונג!
און היינט האָב איך מיט שטאַלץ און פרייד פאַרשריבן
צוויי יונגע ברידער אין דעם לענינשן קאַמיונג.

ערשט לעצטן יאָר אין טאַג פון ערשטן מאַי,
געגאַנגען בין איך איינער פון אַ הויז-געזינד,
און היינט מאַרשירן מיר אינדרייען אין אַ ריי —
דער עלטסטער, מיטלסטער און מאַמעס-קינד.

ערשט נעכטן האָט דער טאַמע מיך געיאָגט אַרונטער:
— ניט ווייז אין הויז באַ מיר דיין פרעמדן פאַנים!
און היינט קוקט ער מיט שרעק און מיט באַוואַונדער
אַף אַלע דריי צעכונטעוועטע באַנים.

פ ר י ל י נ ג

די זון האָט היינט צעשמייכלט מיינע שויבן
און צעבלימלט לאַמעסדיקע קאַלדרע פון מיין בעט.
אַ ווינטל-צוג באַפאַלן איז מיין בלאַנדן שויבער
און צעפלאַפלט בלעמלעך פון מיין לידער-העפט.

די קנאַספעדיקע צווייגן קלאַפן אָן אין פענצטער
און מיידלשער געזאַנג קלינגט צאַרט און וויליג,
האַב איך אויסגעשניפסט מיין העמד דאַס שענסטע
און אַרויס אָף גאַס באַגעגענען דעם פּרילינג.

די גאַסן בראַנזווילער, פאַרהאַרעוועט, פאַרשמייעט,
ניט זיינען פּרילינגדיק געצירט ווי מיין געמיט.
מיט פלייש און גרינסן איינגעוויירצט און איינגעווייערט,
זיי רייצן הונגער בלויו, נאָר זעטיקן אים ניט.

בראָנווילער זינגער

אין דרויסן אַ פּראַכט, אין דרויסן איז פּרילינג,
און מאַיאַיקע זון באַגילדט אלע דעכער.
אינצווייזן אַרויס זיינען בראָנווילער זינגער
באַגעגענען פּרייד פון בראָנווילער טעכטער.

פון ערגעץ אַ האַרן מאַיאַפעסט אַ ניגן,
אַ ריקודל קומט דורך גלאַז פון וויטרינע,
אַ פאַרדווייקעטער קנויל — אַ מענגע מיט יידן —
פאַרגייט מיטן פּלוס פון טענערלעך דינע.

טוט גערשן אַ קלאַפּ מיט צעשקראַבעטע גייערס,
פאַרוואַרפט איבער סאַלץ די בלאַסע יאָדייעס,
די קודלעס צעפּלאַסן ווי ווינטיקע פּייעס
און ליפּן צעסווישטשען אַ זומער-לעכייעס.

געפעלט עס די יידן דער שקאַצישער שפּאַס,
און שיסן אויס אלע אַ האַרציק געלעכטער.
און ס'גייט שוין אַ פּרילעכס גאַנץ פּיטקינער גאַס,
און עס קוועלן פון פּרייד די בראָנווילער טעכטער.

זע, נאָר, זע. . .

בא ראָזינען איז היינט אַ לאַטקע-פאַרמי
און סאַל און גערשן זיינען אויסגעפּוצט,
די שיד זיי גלאַנצן מיט אַ פּרישן שמייכל
און די שניפּסן שרייען — צונטער-בלומ.

— זע נאָר סאַל, די שוואַרצע אויגן,
ביזסט אַ מיוון אָף דעם אוילעך?
איך בין גרייט צו גיין אין פייער,
אויב דו שטערסט מיר, קוילעך!

— זע נאָר גערשן ווי זי שמייכלט,
האַסט געהערט אַזאָ געלעכטער?
כ'ווייס שוין אַז מען רופּט זי איטקע
פּון אַ הויז פּון זיבן טעכטער.

מען זאָגט זי איז אַ מויד אַ ברען,
קלעפט אויס רויט די בראַנזוויל-געגנט.
עס זאָגט דאָס האַרץ מיר, ברודער,
כ'האַב מיין ליבע היינט באַגעגנט.

קום, איטקע

קום, איטקע, שפּאַצירן צום פּאַרקוועי,
וואו עס בערגלען דאַרט טעפיכער גרינע,
וואו דער אַוונט אין צאַרשן פּאַרגיי
דרימלט איין צווישן צווייגעלעך דינע.

ס'איז גוט אַזוי שוועבן אין הימל
און ווינקען פּאַרשייט צו די שטערן,
ס'איז גוט אַזוי אַמעמען בלימל,
באַפּליגלען דאָס האַרץ און ניט-ווערן.

ב י ל פ א ס ט ע ר

עם האָבן קעמפער זיך פאַרזאַמלט יובלען גרויסן זיג מיט אַ יאַנטעוו - מאַלצייט אין אַ פּראָסטן אינדערוואַכן. וועטעראַנען - זיגער האָבן זיך צערעדט, און בלוטן בראַווע האָבן זיך צעשפּילט מיט יעדן נייעם פּלום פון קריגל ביר, און פרייד האָט אויסגעשפינט אַ נייעם רום פאַר אַלטע אויסגעדינטע שלאַכטן.

געזעסן זיינען דאָרט רעקרוטן גרינע מיט ערשטן פּוך אָף ניט - געגאַלטע קינען, געקומענע פון בראַנזוויל - שטאַט פּריוויליג דעם פּאַלק צו דינען. און אין דעם קריגער - קרייז געגאַפט פון העלדן - מוט און קלאַנג פון שלאַכט

און אַז דער צויבער - שוים איז אַריבער אַלע ברעגן, אויפגעשטאַנען איז ביל פּאַסטער, שלאַנק און בריוו, און זיין פעסטע האַנט צום רעדן אויפגעהויבן. איז מיטאַמאַל דער טומל שושקעדיק געוואָרן און דער געלעכטער האָט זיך אָפּגעעקט. אויגן האָבן זיך אַ שיפּגעטאַן צום רעדנער און פּאַרכטיק שטיל געוואָרן איז אין זאַל.

און גערעדט האָט ער פון ניקטערקייט און זאַרג, פון באַגין וואָס באַזוימט שוין שויבן, פון טאַג וואָס ברענגט די נויט צעמראַנג און לאַזט זי וואַקסן באַ דעם קאַבצנ'ס שוועל, פון הונגער - טויט וואָס צערט אויס קינדער און פון סאַגים וואָס פאַרשמעלן פרייע וועגן.

און געקוקט האָט ער אָף די יונגע וואָלונטירן,
ווי ס'צונטערט אום דער פּרילינג אין זייער בלוט,
ווי שוידער וואָרט שלאָגט אָן אין ווייכע הערצער
און צאָרן צינדט זיך אָן אין פייכטן אויג.
און גערעדט האָט ער פון מאַרגן און פון זון,
און ס'האַט זיין פּאַנעם זיך צעשיינט מיט ליבע
ווען ער האָט באַם נאַמען זיי גערופן צו דער פּאַן.

און ווען ער האָט די הענט געהייסן הויבן
און טרייהייט - שוואַוע אָף די ליפן ברענגען,
און אַנשטאַלן די ברוסט פאַר ערשמער שלאַכט,
געפלאַטערט האָבן הענט און יוגנט - הערצער
און אַמעס איז אין האַלדז געבליבן הענגען
פאַר ערפורכט און פאַר פּרייד.

„אַלמא מאַטער“

צו דיין וואַרשמאַט פון וואַרט און זילבן,
צום פען-געוועט פון שרייב-געזעלן,
געקומען בין איך ווי אַ פרישלינג-שילער
און פלאַטערדיק אַריבער צויבער-שוועלן.

צו דינע נייעס-געדעקטע לאַנגע מישן
אין צימער בין איך דורשטיק צוגעפאַלן
און כ'האַב געשעפּט מיט פולע זשמעניעס
די לעבעדיקע פרייד פון דינע קוואַלן.

אַ שמראַליקער כ'פלעג קומען אין באַגינען
און ערשמער פינגערן די בלעטערדיקע גרוםן.
פון גאַרער וועלט אַף אַלערליי פאַפירן
פלעגט טינט אַף בלאַנקען זיך צעשמועסן.

אַ צונמערער כ'פלעג שפּעט אין די באַנאַכטן
שטיין לעצטע וואָך אַרום די „טיק“-מאַשינען
און פאַסמעס ווערטער — פרייד און ליידן —
אין וואונדער - מייסעלעך צעשפינען.

אין מעש-געקלאַנג כ'פלעג נאַכמאַנצן די זעצער
וואָס שפּילן לעצטע שורעס אַף קלאַווירן,
און נאַכיאַנגן דעם הייסן בליי ביז דרוק-מאַשינען
און ערשמער זיך מיט דיר באַצירן.

און ווען אין ווייטן פּרעכטיקן דעטראַיט
איך פלעג דיך אַפּוואַרטן אויף באַנען,
מיין האַרץ פלעגט בענקען נאָך דיין וואַרט,
ווי ס'גאַרט אַ קינד נאָך ליבער מאַמען.

עלי שערשעווער

(אין אַנדענק פון דעם געפאלענעם
בראָנווילער העלד — אל אַלעקסאַנדער)

דינג, דינגער, אונדז דאָס ליד פון מוס
מיט רייד וואָס קלאָרן און באַדינען,
פון פלייצעס אויסגעשטאַלט אין גלוס,
פון הענט וואָס רודערן מאַשינען.

צעגלי אין אונדז דעם פונק פון מענטש
צעבלאָז אין בלוטן צאָרן-פייער,
צעפלאַטער הערצער שפראַך און הענט,
צעפלאַקער אויגן — העלער, פרייער.

צעוויקל פלאַמיק אונדזער פאָן
און רוף צעשאַל אין אַלע ווייסן —
דאָס לעבן אונדזערס מאָנט
פאַרלוירן גליק פון אַלע צייטן.

שלאפט, קינדערלעך מיינע, שלאפט איין,
און טרוימט אויס אַ כאלעם דער מאמען,
ווי מיר פארן אריבער בעשאַלעם דעם יאָם
און קומען צום טאטן צוזאמען.

אַ, איך בענק נאָך אים, קינדערלעך מיינע
און לער אָן אים איז מיר אין האַרצן,
ווען כ'דערמאָן זיך פארפלויגענע פרייד,
אָן מיין ליבן „הערשל דעם שוואַרצן“.

ער שטעפט דאָרט קאמאשן אַצינדער
איך גרויסער פאבריק פון ניו יאָרק;
און זינגט וועגן ווייב מיט די קינדער
און די אויגן פארגאַסן מיט זאָרג.

שלאפט, קינדערלעך מיינע, שלאפט איין,
שלאַף עלינקע, שלאַף איין איסראַל
כ'וועל אייך זינגען אַ ליד וועגן טאטן,
אַ מייסע וואָס געווען איז אַמאַל.

ש ע ר ש ע ו ו

שמיל און פארשלאָפן איז שערשעווי,
א שטעטל מיט שינדל און שמרוי,
נאר עס שמייכלען די גרויענקע דעכער
ווען עס גאלדיקט די זון איבער בלוי.

פארלאַטעט און בלינד זיינען שויבן
דורך טעג, דורך נעכט און א צאל,
נאר אז יאָנטעוו קומט פאַרמיט געהויבן,
צעפינקלען זיך ליכטלעך-קרישמאַל.

פאַרוויינט די געזיכטער פון מאַמעס,
פאַרכויעכט די מאַמעשע וויעס,
נאר אז מאַלצייט איז זעטיק מיט טאַמען,
צעזמירעסן אויגן — יעשיעס.

פאַראומערט, פאַרבענקט איז די יוגנט,
פאַרצאַרנט, פאַרביילט איז געזעל,
נאר אז מאַי וועקט פון וואַכיקער טונגנט
צעפלאַטערן הערצער זיך העל.

הערשעלע דער שווארצער

אויף דער שוסמער-געסל
האט געוואוינט דער כאסן מיינער,
הערשל דער קאמאשן-שמעפער,
כינעוודיק ווי א צעגיינער.

און דערציילן פלעגט ער מייסעס
וועגן מעג וואס וועלן קומען,
און די פרייד פלעגט מריפן —
האניג קלארער אפן גומען.

און געהאט האט ער א כעוורע,
שוסמער-יונגען פון דעם „בונד“,
פלעגט מען קריגן בא די „סכאדקעס“ —
ווער די טורמע, ווער א וואנד.

נאר פון אלע קעמפער-יונגען,
האפערדיק און שמארקסמער
איז געווען מיין כאסן-ליבלינג —
„הערשעלע דער שווארצער“.

ב א ל א ד ע

כ'וועל דיר זינגען א ליד
וועגן א מיל אין משערעט.
עס וואוינט דארט א איד
מיט צוויי טעכטער באם ברעג.

די אינגסטע האָט אויגן
וואָס פינקלען באַנאַכט,
די עלטסטע איז שמענדיק
פאַרוויינט און פאַרטראַכט.

באָ דעם זילבערנעם טייך
שלייכט אַ נאַכטיק געשמאַלט.
אַ באַכער זיך גאַנוועט
צו דער מיל דורך וואַלד.

די אינגסטע זי לויפט
און פאַלט צו זיין ברוסט,
די עלטסטע דורך פענצטער
שלינגט טרערנדלעך גלוסט.

באָ דער מיל איז אַ פרייד,
ס'מאַכט אַ קויסע דער איד.
און פידל און פלייט
שפילן כאַסענע-ליד.

די אינגסטע מען פירט
מיט קלעזמאַרים אַהיים,
די עלטסטע באַם טייך
וואַגלט אום דאַרט אַליין.

שיינע - איידל

נאך לאנגן טאג בא דער מאשין,
איך טרעף זי אף שפאציר,
און יעדער שיין פון אירע אויגן
גייט אויף ווי זון אין מיר.

און מיט שמייכל-ליפן פולע
זי שלעפערט אומרו מיינעם איין,
און דער ניגן פון די אונט-לידער
דרנגט אין הארצן מיר אריין.

מיינע מארגנדיקע העלע טרוימען
ווערן וועלמן אויף דער וואך,
ווען די צארטע פינגער אירע
צערטלען מיינע גרינגע האר.

ראמאנס

קום, עם רופט די נאכט אונדז ליכטמע,
גאלדפלוס איבער הימל מאניעם,
זילבער איבער טייכל ציט.
נאך דיין שטימע בענקען טאלן,
נאך דיין קערפער לעכצן שטראמען,
נאך דיין אטעם גארט דער צוויט.

קום, איך ברענג דיר פרייד געליכטע,
זיסקייט אין די בלוטן ווייניקט,
אומרו שפילט אין מיין געמיט.
לאמיר מיט דעם טייך אנטריגען
וואו די שמילע ווערבעס דרימלען
אין דעם בלויען שמערן ליכט.

אוי, א כאסענע . . .

אוי איז דאָס אַ כאַסענע געווען,
שוסמער-שניידער — מעכומאַנים.
אויסגעפּוצט איז שיינע קאַלע
און באַם כאַסן שטראַלט דאָס פּאַנים.

און די היימישע קלעזמאַרים
פּידל-פּלייטעווען אַ פּריילעך,
און די טאַטעס און די מאַמעס
כיינדלעך אַוים אַ סימכע-אויילעך.

און אַ בונדאַוועץ אַ יונגער
פאַרגלאַצט די אויגן מייסע באַדכען
און באַזעצט די כאַסן-קאַלע
און מאַכט יאַנטעווען — אינדערוואַכן.

אַ טאַטנים געשאַנק

איך שענק דיר, הירשקע, אַ געשאַנק,
אַ מאַטאַנע נאָך פּון זיידן,
און האַלט אים הייליק אין געדאַנק.
זיך קיינמאַל מיט אים שייידן.

געשמאַלצן אין נעגישע-פּייער;
געשמאַליקט אין אַ שטילער טרער;
געשליפּן איבער שאַרף פּון טרויער;
אַנגעצונדן אין אַ פּונק באַגער —

געטראַגן האַט מען אים פּון אייביק,
אַ סגולע קעגן פּיין און נויט:
„זאַלסט אין אַכדעס בלויז זיין גלויביק,
און אַז שווייס באַזאַלצט דאָס ברויט“.

א שטיבעלע א קליינס

אין א שטיבעלע א קליינס
בא דעם קליינעם וועלדל,
וואוינט דארט הירשקע שמעפער
מיט זיין ווייבל שיינע-איידל.

און מיט יינגעלעך צוויי קליינע
האט דאס לעבן זיי באגליקט,
און זי צירעוועט און צוואגט,
און זי ניצעוועט און שמריקט.

און ער קומט אין שפעטע שאען,
ברענגט כאוויירים פולן קרייז,
און מען זיצט ארום די בלעטלעך
און מען כקירעט מיט באווייז.

און פארציט ווער בונדיש לידל:
„ברידער, מיר האבן געשלאסן“...
פארגייען די הערצער אין טרוימען,
ביז דער לאמפ ווערט געלאשן.

מאיוקע

דאס וועלדל איז אין גרין געהילמ,
דאס מייכל ווי געזילבערט ציט,
און פייגל מיט דער זון באגילדט
צעסווישטשערן א פרילינג ליד.

דער שפיגל-גאנג ווערט קוים בארירט
פון שיפלעך ווי די שאַטנס שמיל.
אין רויטן און אין בעז באצירט
די פארלעך פירן דורך א שפיל.

און איינער לייענט פון בלעמל אויס
א יאנטעוואַנזאָג און א רוף,
און פון ערגעץ פולווערט אויס
א פייער-וואַרנונג און א שטרעף.

און שאַבלעס בליצן איבער מייד,
און קוילעס טראַגן זיך אַרום,
ביז זילבער-שטראַם ווערט בלייד
און גראַזן-ברעגן ווערן שמוס.

ער האָט געווערט זיך קעגן סוינע

ער האָט געווערט זיך קעגן סוינע
און נישט אַרויסגעלאָזט די פּאַן.
און ס'האַט די שווערד זיין בלוט פאַרגאַסן
אין מיטן קריגערישן קאַן.

און פיר כאַוויירים ווי די לייבן
דערשלאָגן האַבן זיך צו אים אַ וועג,
און אויפגעהויבן יונגן קאַרבן
און אוועקגעטראָגן פון דעם ברעג.

און מיט טרערן כאַווערישע, קלאַרע,
האַט מען אַפגעוואַשן זיין געזיכט,
און מיט שוואַנע-ליד אַף ציטער-ליפּן
האַט מען טרויער-שיידונג אַפגעריכט.

ער האָט געווערט זיך קעגן סוינע,
און נישט אַרויסגעלאָזט די פּאַן,
ווייל העלדן-בלוט אַף העלע פאַלדן
צעפלאַמערט מוט פון אייביק אַן.

אין דער ווייטער וועלט

קיין לאמזשע אוועק איז הירשקע
זוכן וואס צו שמעפן,
ווייל אין שערשעוו האט ער מוירע
שפיקעס אנצוטערעפן.

נאר מען האט אים דארט פארמאסערט,
מיט עטאפ געשיקט אהיים,
האבן כעוורע אפגעשלאגן,
קיין אמעריקע געשווארצט, געהיים.

און אין שמיבל זיצט דארט איידל,
שלעפערט איין די קינדער,
און מיט פערלדיקע טרערן
וואשט זיי יעדערן באזינדער:

— שלאפט קינדערלעך, שלאפט איין,
טרוימט א כאלעם אויס דער מצמען,
קומען זאלן מיר צום טאטן,
גליקלעך זיין מיט אים צוזאמען.

טראג מיך שיף

טראג מיך שיף דעם יאם אריבער,
שנייד אדורך וואסער-וועגן,
ס'ווערט דאס ווייטע לאנד מיר ליבער
און דער פרעמדער ברעג מיר אייגן.

פלאטער ווינט מיין אומרו-שויבער,
טרייב די וואלקנס אין די רוימען,
עפשער איז דער ווייטער צויבער
גאלדן לאנד פון מיינע טרוימען.

און אין קאן פון ברידער נייע
עפשער וועל איך גליק געפינען,
און די כאווערשאפט די פרייע
וועט מיין וויסן-דורשט באזינען.

אמעריקע

צו דייע ברעגן, גאלדן לאנד,
קום איך, א פליכמלינג-וואנדערער איצט אן
מיט שקוואלנדיקע כוואליעס פון דעם אקעאן.
און כ'ברענג דיר מיינע יונגע שמעפער-יאָרן,
פארפינצמערטע אין דאלעס און אין נויט,
פארפייניגטע אין שכימעס און אין פלאס.

מיקאדמוינים אז עס וואנדערט אום
פון לאנד צו לאנד און יאם צו יאם
מיין נאָווענאדער פראצע-שמאם,
און שמענדיק אויף דער נייער ערד
קומט אויף אן אייפערדיקער שמאנד,
וואס ברעכט אקשאנעסדיק א יעדן צאם.

מאנהעמן

געקומען איז הירשקע צום פארט פון מאנהעמן
אן אנמרוגענער שטראם אין דער פרעמד,
און אוועקגעיאגט פים אין שטונדיקן שטעפן,
און אנטקעגן געטראגן די פרוכט פון די הענט.

און אין אוונט געוואנדערט אויף איס-סיידער ראגן,
פארנעמען דעם קלאנג פון די היימישע רייד,
זיך אפגעשמעלט הערן טריבונען וואס זאגן,
און געאטעמט מיט גאס, מיט אמכאשער פרייד.

און אין שאפ זיך געלערנט באוואכן דעם ביסן,
אז אכדעם קען ברעכן די שטאליקסטע וואנט,
אז וואויל איז אט-דעם וואס זאמלט אן וויסן
און כאוועריש טיילט אים מיט אפענער האנט.

און געלאכט האבן פיל פון דעם שערשעווער שמעפער
וואס קאלט זיך אין זארג פון ארכעמער-מענטש,
נאר ער האט געשמייכלט ווי א גומינקער טרעפער,
וואס מוסערט, און ווארנט, און בענטשט.

א בריוועלע דעם טאטן

מיר שיקן טאטע דיר א בריוול,
זיי וויסן, אז מיר פארן אפ.
די מאמע גיסט שוין ניט קיין טרערן,
די זארג איז איר פון קאפ אראפ.

דאס גאנצע שטעטל בא די טירן;
א גאנצן טאג אז נאר מען גייט;
און אלע זיינען אונדז מעקאנע;
זיי טיילן זיך מיט אונדזער פרייד.

מען זאגט דו ביזסט א פייער,
אז די ארבעט דיינע ברענט,
אז אין קאלאמבוסעס מעדינע
שארסטו גאלד דארט מיט די הענט.

פ ר י י ד

צוים ניט, שמעפער, שמאל און פאדעם,
לאז זיי לויפן איבער פעלן.
שמעך אויף טופליעס אויסגעפורעמט
וועלן ווי די שמייכלען קוועלן.

ס'קומען מאַרגן דיינע ביידע באַנים
און דיין יונגע ווייב די שיינע.
גאל אָפּ באַקן, שווענק אָפּ פאַנים,
שניפּס-אויס העמד דאָס ריינע.

האַסט געלאָזט צוויי פּיצלעך קינדער,
קוים אַנטוויינמע שטומעלעלים,
און באַוואַנדער זיי אַצינדער —
סרולקע — עלף און ניין איז עלי.

דער עלטסטער ברענגט די ליטער טרוימען
אַנגעכאַלעמט אין די אויגן;
דער יינגסטער קען זיין מוט ניט צוימען
און ציט זיך ווי אַ פּייל פון בויגן.

בראָנוויל

געבראכט האָט זיי הירשקע קיין בראָנוויל
אין קליינינקע צימערלעך דריי.
די ווענט אויסגעמאלן מיט בילדער,
דאָס מעבל און בעטגעוואַנט ניי.

און איידל האָט הויז אויסגעשייערט,
געראַמט און געפּוצט איבער שויבן,
און הירשקע האָט באַנים גענומען
זיי ווייזן דעם בראָנווילער הויבן.

און פיטקינער גאָס מיט וויטרינעס
כינדלע מיט טאַרט, שפּילעריי,
און לאַנקעס קאַנאַרסיער מיט גרינען
צעיאַנט האַבן בלוט אָף דער פּריי.

און אין אַוונט אַוועק איז געזינדל
אין קינאַ מיט צויבערקלאַנג פּילם,
האַט די פּרייד אַנגעגאַסן די אויגן
און הערצער פאַרכלינעט מיט שפּיל.

ברידער

עס האבן ביידע ברידער זיך דעם דרויסן אָפּגעגעבן,
געקלאַפט די פּילקע איבער אַלע פּוסטע הויפּן,
זיך אויסגעלערנט כאַפּן דעם פּליענדיקן באַל,
צעוואַלגערן אַיעדנאיינעם און אַנטלויפּן.

און אין אַוונט פּלעגט זיך איזי זעצן באַם פּאַפּיר
און מיט שאַטנדיקער פּאַרב געזיכטעלעך צעהעלן,
און צעדערביימער אויסשניצן פּון פּראַסטן דעמב,
און זון און טייך אָף קופּער-פּלאַך צעקוועלן.

און אַל פּלעגט שלינגען צויבער-מייסעס, שוידער-וואונדער
פּון אַלי-באַבא, שערלאַק-האַלמס און „קיד ספּיטוני“,
און איידל פּלעגט דערציילן פּאַרן שלאַפּן לייגן
וועגן העלדן-טאַט פּון הירשקע לעקערט און גערשוני.

די יידישע שול

ניט ווייט פון דער סקול איז פארצן אזא צימער
מיט יידישע בילדער און קוועריקע שטאבן,
און בא הילצערנע טישן און אף לאנגיקע בענק
זיצן יינגלעך און מיידלעך און שרייבן.

און א לערער א יונגער מיט קרייטל אין האנט
שרייבט יידיש און ענגליש צוזאמען,
און רעדט אזוי קלאר און פראכטפול דערציילט
די זעלביקע מייסעס געהערט פון דער מאמען.

און ווען איז'ן און עלי'ן פירט די מאמע אריין
גייט דער לערער זיי פריילעך אנטקעגן :
— זעצט אייך, קינדער, אט דא בא דעם טיש,
איך דערצייל איצט א מייסעלע וועגן —

דעם פארציטיקן העלד יעהודא מאקאבי,
וואס געפירט האט די יידן אין שלאכטן,
נאכדעם ווי זיי האבן אין צארן דערוואכט
אפן רוף פון מאמעסיאהו, זיין טאטן.

און עלי פארמאכט, פארכאלעמט די אויגן
און דערזעט זיך אליין אין שווערדיקן פעכטן,
הערט זיין מוטיקן טאטן וואס רופט אלע יידן,
צו דערשלאגן דעם סוינע, דעם שלעכטן.

דער בראַנזווילער צענטער

קום, עלי, מיט אונדז צום בראַנזווילער צענטער,
מיר האָבן היינט אַוונט אַ קינדער-ספעקטאַקל.
דו וועסט זען די שפּיל „מאַטל פּייסי דעם כאַזנ'ס“
און הערן די בעוורע אָף טרומייט און אָף פּייקל.

און זען וועסטו מיידלעך אין טוניקעס בלויזע,
ווי זיי טאַנצן אַרום מיט באַרוויסע פּיס,
ווי אַ באַכער אַ לעץ מאַכט נאַרישע שטיק
און דער אוילעם שרייט: נאַכאַמאַל, ביס!

און פאַרצן איז אין צענטער אַ „דושים“
מיט הוידלקעס, רינגען און שפּרינג-פּערד,
און אָף ווייכברייטן טעפּיד מיר וועלן זיך דוועגן
ביז איינער פון אונדז וועט פאַלן אָף ד'רערד.

און זונטיק בייטאַג אין „בעטסיהעד פאַרק“
עס שפּילט סאַקער אונדזער הינסדיילער קלוב,
און מיר קלאַפּן דעם באַל אַ גאַל נאַך אַ גאַל
און גיבן די בראַנקסער אַ געפּעפּערטע גאַב.

עלמערן און קינדער

עס זיינען הירשקע און איידל פארטאן
אין „בונדישע“ קרייזן און שמרייטן,
מען דערמאנט זיך פארגאנגענע מעג,
מען לעבט מיט אמאליקע צייטן.

און קינדער זיי בלאנקען ארום
איבער בראנזווילער ראשיקע ראגן,
זיי שמעלן זיך אפ בא אן אוילעם
און הערן וואס רעדנער דארט זאגן.

און זיי הערן פון ארבעט און נויט,
פארגאגלטע שעפער און באנקען וואס קראכן,
פון דער יוגנט וואס וואנדערט ארום
און פון הונגער-מארשירער אף שליאכן.

און יינגלשע הערצער זיי שוידערן אויף
פון סאקא-וואנזעמי'ס עלעקטרישער גסיסע,
פון דעם בילבל אף סקאטסבארא קינדער,
פון מוני און בילינגס אין שפיסע.

דער באַס ער קוועלט פון בראַנזוויל יונג,
וואָס טראַגט די פעק ווי העמער וואַסער.
דער פאַרמאַן רייכט צופרידן הענט
וואָס עלי'ס רוקן ווערט אַלץ נאַסער.

נאָר באַלמעלאַכעס וואַרפן שאַרפן בליק
און זיינען אויפגערעגט און בייז,
ס'איז עלי פונקט ווי זייער אייגן קינד
און ס'פייניגט זיין צעהעלמער שוויים.

— ניט לאַז זיך, עלי, גיין אין שפּאַן,
הער אויס מיין פאַטערלעכע אייצע,
דו הייס זיך בעסער געבן באַלד אַ „רעיז“
און היט דיר אָפּ די בריימע פלייצע.

די יוניאָן

דער האַל איז העל און אַ באַנייטער,
און שער-און-אייזן האַט זיך אויסגעשפּרייט,
און פירער דאַרט איז ווערטער-מיסמער
און מומיק קלינגען זיינע רייד:

— האַלט שאַרף דיין שער און הייס דאָס אייזן,
העל אויף די אויגן אין דער נאַכט,
מילכאַמע-צינדער זאָלן זיך ניט ווייזן —
זיי האַבן דאָך אַ וועלט שוין אומגעבראַכט.

— האַסט ליב דיין לאַנד, האַסט ליב דעם פרידן,
און ווילסט מיט קיינעם ניט קיין שלאַכט,
נאָר אויב דער נאַצי שמערט דעם פרידן —
באַגעגן אים אַ גרייטער, אויף דער וואַך!

דו פרעגסט מיך

דו פרעגסט מיך, קינד מיינס,
פארוואס עם גיסט זיך יידיש בלומ
אין דייטשלאנד, בא די ברעגן פון דעם ריין.
פארוואס עם שווייגט דאס דייטשע פאלק,
ווען יידיש האב-און-גומס
פארגייט אין פלאקערדיקער שיין.

אויך איך אַמאָל האָב אויפגעצימערט,
ווען יידיש בלומ אָפּ ערד אוקראַינער
פארגאסן האָבן פעטלורא און מאַכנאָ.
נאָר העלדן יידישע און בראַווע קריסטן
מיט נייעס גלויבן האָבן זיך באַגלויבט —
אַז קומען וועט דער מאַג און שלאָגן וועט די שאַ.

געקומען איז דער מאַג, מיין קינד,
ווען איבער לענג און ברייט אוקראַינער
אויפגעשטאַנען זיינען אַלע פעלקער-מאַסן
און מיט דער פייערדיקער שווערד אין האַנט
און מיט דעם גלויבן מענטשלעכן אין האַרצן
זיי האָבן שאַנד-פלעק אָפגעוואַשן.

איז זיי-זשע, קינד מיינס, אויך באַגלויבט
דורך העלדן יידישע אין לענין-לאַנד,
דורך יידן בראַווע באַ מאַדריד,
אַז אויך אין דייטשלאַנד באַ דעם ריין,
וועלן אויפשטיין אַלע פעלקער-מאַסן
און פריי וועט ווערן אויך דער ייד.

ש פ א נ י ע

די נאכט איז שפעט, דער דרויסן גאס,
און עלי שפאנט אליין אהיים,
און דורך שטילקייט פון דער גאס
דערהערט זיך דארט א קינד'ס געוויין.

א, שטילע גאס, דו ביזסט מיר טייער,
און אייגן איז מיר פיצל קינד,
איך זע פון ווייטן בראנדיק פייער,
און כ'פיל דעם אַנקום פון דעם ווינט.

ווי קען איך רואיק היינט גיין שלאָפן
ווען נאַצים צינדן איצט מאַדריד,
ווען קינד-און-קייט פון דאַרטן רופן:
א, קום פאַרטיידיק און פאַרהיט.

א, דרימל איין, מיין בראַנזוויל גאס,
און שלאָף איין קינדעלע, דו מיין,
איך לאָד איצט אַן מיין פּולווער-האַרץ,
איין ווייטן וועג איך פאַק זיך איין.

א ברודער פרעגט א ברודער

ס'איז איזי שוין אין בעט געלעגן
ווען עלי איז א ווינטיקער אריין,
און דער רעגן פון זיין נאָס געזיכט
האַט זיך צעפּינקלט אין דער שיין.

א בלאַסער האָט ער זיך געזעצט
באַס ראַנד פון ברודער'ס בעט
און בליציק אויפגעשניטן קאַל
אין דער פינצטער-רעגנדיקער שפּעט :

— כ'קען ברודער מער מיין וויי נישט טראַגן
אַן איינגעשלאַסענעם אין זיך,
די שלאַכטן באַ מאַדרידער טויערן
זיי רופן און פאַרפאַלגן מיך.

גיי נאָך דעם ווילן פון דיין האַרץ

גיי ברודער נאָך דעם ווילן פון דיין האַרץ,
און זאַל דאָס גליק דיך אַפּן וועג באַגלייטן.
נאָר איין זאַך וויל איך פון דיר היינט,
בלויז איין זאַך מוז איך פון דיר בעטן.

דאָס לעבן דיינס געהערט ניט דיר אַליין
אַז טראַגן זאַלסטו עס אין פּלאַמען,
גיי נעם באַס טאַטן בראַכע-וואַרט,
גיי שטיל איין טרערן פון דער מאַמען.

גיב מיר טאטע דיין בראַכע

— גיב מיר טאטע דיין בראַכע,
א הארציקן אַנדענק אין וועג,
כ'זאל הערן דיין טרייסטפולע שטימע
ווען כ'וועל אַנטרעפן טויטלעכן שרעק.

— וואַלט איך געשטאַנען פאַר מיין טאַטן,
ווי דו איצט שטייסט פאַר מיר,
וואַלט ער מיט וויינענדיקן האַרצן
מיסטאם באַגלייט מיך צו דער טיר.

איז וויפיל האַרץ מיינס זאַל ניט בלוטן,
דאָך זע איך זיך אַליין אין דיר,
און כ'ווינטש אז גאָט זאַל דיך באַהיטן
פאַר מאַמען דיינער און פאַר מיר.

א מאמעס טרערן

די מאַמע וויינט
און טרערן העלע ווי די פערל,
זיי פאלן איבער עלי'ס שוואַרצע האַר,
דער טאטע שטייט,
אין פענצמער מיטן הייסן שמערן
ווי פאַרגאַנגען וואַלט ער פון דער וואַר.

איר האַט דאָך מיך געלערנט

איר האַט דאָך מיך געלערנט
טריי זיין צו מיין פּאַלק און קלאַס,
און ווי הירשקע לעקערט און וואַנעמי
זיך ניט שרעקן פאַרן טויט און האַס.

איז ווילט איר כ'זאַל מיין איך
אַ פייגלינג צווישן אייך דאָ לאַזן,
דער גייסט ער זאַל פון מיר אַוועק
און אין שאַנד מיין גוף פאַרלאַזן?

אַ, לאַזט מיך גיין אין וועג,
פאַר אייער און מיין אייגן גליק,
און גיט מיר אייער ליבן וואונדער
אַז קומען זאַל איך זיגערניש צוריק.

אַ ש י י ד

אַדיע, מיין פעלזן-שמאַט כאַס יאַס
מיט הענגענדיקער ברוקלין בריק,
צי זע איך אייך צום לעצטן מאַל,
און כ'שענק אייך איצט מיין לעצטן בליק.

נישט בלויז פאַר שפּאַניע אַליין
הויב איך מיין יוגנטלעכע האַנט,
נאָר וויל איך ליב מיין האַרעפּאַשנעס שטאַם
און ליב אַמעריקע — מיין לאַנד.

און אויב אַף שפּאַניעס שיינער ערד
אַוועקלעגן וועט מיך דאָס בליי,
זיי וויסן כ'האַב געמאַן מיין פליכט,
אַז דו מיין לאַנד זאַלסט בלייבן פריי.

אייב לינקאלן אה שפאנישער ערד

איבער פעלדער שפאנישע,
דורך בלומ און קאנאנאדע
גייט פאראויס אייב לינקאלן
מיט זיין יענקישער בריגאדע.

אלטער קעמפער און באפרייער,
זיגער בא כאראמע,
ליב אונז זיינען שמרייפן, שמערן
און די קינדער דייע ברעווע.

צוויי וואלונמירן

באם עברא מייך,
נאך הייסער שלאכט,
צוויי בראנזווילער זיך טרעפן.
— א, שופין, באי!
— א, עלי, דיר!
און ברידער זיך באהעפטן.

באם שמילן שמראם,
אין שמערן ליכט,
פארציען זיי דעם רויך,
און ברוקלין בריק,
און פיטקין גאס,
פארשוועבן אין דער הויך.

די באַטוויין בריגאדע

אַז פריי זאָל זיין שפּאַנישע ערד
און ניט גרייכן פּאַשיסט זאָל מאַדריד,
דורך שטראַמען פון פייער און בלוט
אַ יידישע ראַטע מאַרשירט.

און שטאַלץ פּלאַטערט פּאַלקישע פּאַן
אַף באַנגעטן און קאַסקעס צעגליט
און פריידיק דאָס שפּאַנישע האַרץ
שלאַגט מיט יידישן העלדישן ליד.

— העי, קינדער פון אוראַלטן פּאַלק,
איר זיין פון מאַרטירערשן שטאַם,
וואָס טוט איר אָף שפּאַנישער ערד
וואו מ'האַט זיידעס געברענט אַפן פּלאַם?

— אַז פריי זאָל זיין שפּאַנישע ערד
און די וועלט פון פּאַשיסטישע גרוילן,
מיר יידישע קעמפּער מאַרשירן
צווישן העלדן פון פּראַנקרייך און פּוילן.

פאַר בלוטן פון לעקערט און באַטוויין,
פאַר טרערן פון יידישע מאַמעס,
מיר טראַגן די פּאַן פון באַפרייאונג
מיט די לינקאַלן און טעלמאַן בריגאדעס.

א בריוו

איך שרייב אייך עלטערן פון פראַנט,
פון שיינער שטאַט אלמירע,
איך דין אין שפּאַניעס רויטן-קרייץ
און העלף די העלדן אירע.

מיין אמבולאַנס איז שמענדיק גרייט,
איך יאָג דורך שפּליטער פון שראַפּנעלן,
עס זאָל די קריגער אין טראַנשיי
קיון שנעלע-הילף ניט פעלן.

ס'איז אונזערער דער שיינער מאַרגן
און אונזערס איז דאָס העלע גליק,
איז זייט-זשע מיר געזונט דאַרט אלע
און העלפט אונז אויסקעמפן דעם זיג.

אלמירע רופט בראַנזוויל

אלמירע רופט בראַנזוויל,
אלמירע שיקט טרויער-סאלוט,
געפאלן איז עלי פון שערשעוו,
געפאלן באַם אמבולאַנס-ראַד.

דער סוינע געמאַכט האַט אַן אַנגריף
אַף פראַכטפולן האַפן פון שטאַט
און דעם בראַנזווילער העלד האַט געטראַפן
אַ קויל פון דעם נאַצישן פלאַט.

עס פלאַמערט אַף האַלב-מאַכט
די פרייע איבערישע פאַן
און טרויערט אַפן אומקום
פון איר העלדישן יידישן זון.

דאָס מאַסן - האַרץ

עס טרויערט בראַנזוויל נאָך איר העלד.
אין שוואַרצן איז דער העלער צענמער.
דער טויט האָט ליבלינג אָפּגעשטעלט,
כאַוויירים זיינע קומען געענמער.

און מאַסן-האַרץ נעמט ליב אַרום
זיין גומן טאַטן און זיין מאַמען,
און ווייטיק קען ניט בלייבן שטום,
און צאַרן צינדט זיך אָן אין פּלאַמען.

אַ טאַטנ'ס וואָרט

איך ווייס נישט וואו עס שטייט
מיין עלי'ס פרישער קיווער,
איך קען קיין בלומענקראַנץ
אַצינד אָף אים ניט לעבן,
נאָר איין זאך ווייס איך,
ער האָט געמאַן זיין פּליכט
און אַז אין האַרצן פון זיין קלאַס
וועט זיין אַנדענק אייביק לעבן.

איך ווייס ניט וואָס געווען
איז עלי'ס לעצטער וואונטש,
אין יענער לעצטער שאַ,
בעשאַס זיין לעצטן וויי,
נאָר איין זאך ווייס איך,
ער האָט מיסמאַס געגאָרט
אַז איך און מאַמע זיינע
זאָלן ליבן זיין פאַרטיי.

שטאטישע מאטיוון

א דאנק דעם בלעזלענדיקן וואסער־קוואל,
א דאנק דעם גרינעם האָרדזאָנט,
וואָס האָבן אויפגעהעלט דיין סומנע בליק
און האָבן דיר אָן מיר דערמאָנט.

נאָר כיהאָב שוין לאַנג דעם סטעפּ פאַרביטן
אַך כוואַליענדיקן בלענד פון אַקעאַן,
און פאַניק פלאַטערט אום מיין האַרץ
וואו שטורעם־ווינט איז נאָר פאַראַן.

פון דעם האַדסאַן ביז איסט-ריווער,
און פון האַרלעם ביז צום יאַם,
הויכט מאַנהעמן צו די הימלען,
טויזנט - טורעמדיקער וואַלקן - קאַם.

רעווען שיפן באַ די ברעגן,
קוויטשען באַנען איבער בריקן,
קלינג - געקלאַנג און גוואַלד - סירענעס —
וואַנזין דורך מיליאָנען בליקן.

פון דער אונטערערד און הויכבאַן,
איבער סקווערן, איבער ראַנגן,
כוואַליעט מענטשן - יאַם אין אומרו,
וויל דעם שטאַל - בעטאַן צעשלאַגן.

שטאַל און אייזן

אייזערנע באַלקנס, שטאַלענע רעלסן,
נימן געקאוועט מיט עגבער-באַנגעט,
טורעם ווי שאַרבן, שטאַקן ווי ריפן,
וואַקסט אַ גינאַנט, אַ סקעלעט.

הויך איבער שטאַט קלינגען קיימן - מאַשינען,
מוסקולן פירן עלעקטרישן גאַנג,
בראַנזענע לייבער אין שווייסיקן גלימער
דונערן אויס פון מעטאַל אַ געזאַנג.

קומען אַן שפּאַלן אַף וואַלקנס צעריימן;
גיבן זיך רעלסן אַ שטאַלענעם פּראַל;
שיסן דאַרט בויער די נימן די הייסע,
פויקן אין בלויען אַ פּויער סיגנאַל.

ראַפּטאַם אַנטשווינגן די ציינערנע וואַלצן,
פאַראַנקערט פּעדאַל האַט עלעקטריש געיעג.
קלעמערן בויער אַרונטער, צערעכענען
דאַלער און סענטן פאַר שווייס און פאַר טעג.

שטייען זיי מיד די ברייטפלייציקע ריזן,
פון שטאַל און פון אייזן אַ מענטשלעכער קנויל.
ציילט אַף די פינגער מינוטן דער פאַרמאַן,
ציגאַר - האַלעוועשקע פאַרביסן אין מויל.

ווישן זיי אַפּ מיט די אַרבל געזיכטער,
ווערן פאַרשוואַנדן אין גאַסן - געדראַנג.
שטייען און פינצטערן שטאַל - רעשמעוואַניעס,
בענקען דערהערן מעטאַליש געזאַנג.

„הענרי די קיד“

פון אכט אין מישפאכע
איז הענרי דער יינגסטער,
נאר העכער מיט קאפ
און ברייט ווי א שמיד,
דאך רופן אים ברידער
מיט שפאס — „דער מיזיניק“,
און ס'רופט אים די נאם:
„הענרי די קיד“.

ס'קען קיינער ניט קלינגען
א האמער ווי הענרי
און קלעטערן באַלקנס
ביז אונטערן הימל,
ס'קען קיינער ניט זינגען
א פרייד-ליד ווי הענרי,
א לויב יעדער מיידל,
א שמיכל יעדן בלימל.

ס'קען קיינער ניט פלאמען
ווי ווינטיקער הענרי,
צווישן מוידן א שטיפער,
צווישן כעוורע — א יאט,
מיט בוי-גענג צוזאמען
פארטרינקען די סכירעס,
פארמעסן די בלוטן
און איינגעמען שלאכט.

אין אַוונטן שפעטע אויף וויליאַמסבורג בריק,
עס פלאַפלט דער ווינט און צעפאַטלט די האַר,
און ליפ איבער ליפ ציט אַמעס פון גליק,
און פייערלעך טיקן אין אויגן צוויי פאַר.

— אַ ראַכל, מיין קרוין, נעם גורע זיך איין
און זע ווי דער הימל נעמט טאַגן.

— אַ הענרי, מיין פרייד, מיין האַרץ איז אין שרעק,
מיין טאַטע, ער וועט מיך פאַריאַגן.

— אַ נאַרישע מויד, איך שווער דיר געטריי,
כ'וועל טראַגן אין האַרצן דיך אייביק.

— אַ הענרי, אַ ניין, קום נעם מיך אַהיים
און ווער באַ מיין טאַטן אויך גלויביק.

ניט פאַרטריבן האַט טאַטע ...

ניט פאַרטריבן האַט טאַטע,

דער אַלמער מויש - אַרן,

זיין ראַכל, זיין איינציקע טאַכטער.

געשטאַרבן זיין זלאַטע,

איז וואָס זאָל אים אַרן,

אז טאַכטער וויל ברענגען אַ באַכער.

קום, הענרי, צופאַרן

צום שטיבל באַס ריווער

און וואוין דאָ מיט טאַכטער מיט שיינער.

איך וועכטער מויש - אַרן,

איך פיל שוין דעם גליווער

און ס'גריזשעט שוין טויט מיינע ביינער.

כ'האב ליב א געצעלט ...

כ'האב ליב א געצעלט, צווישן הימל און „על“,
וואו די באן שיסט פארביי מיט שראפנעלן פון שמאל,
און ליכט - פינמלען מאנצן — צעשערבלמע ווערטער,
וואו מעשענער וואנזין זיך רייסט פון דער קעל,
און ס'גיסט זיך אריין סאקסאפאנישער קאל
אין שיקערן כאר פון לוסטיקע מעכטער.

כ'האב ליב דעם אספאלט און ברוק איבער סקווער,
וואו לייקענע שייך קנאפלען אויס א געזאנג,
און שפילן-אויס טריט ווי אף שפיגל-פארקעט;
וואו ליכט פון נעאן צינדט אן בלוזן - באגער
און ליפן אין רויט סארפען דורשט און פאזלאנג,
און ס'הארץ שפרינקלט פרייד ווי א קווייטן-ראקעט.

דארט וואו מאנהעמענער גאס

דארט וואו מאנהעמענער גאס
ברייטערט זיך אויס אין א סקווער,
דארט וואו דער הונגער און האס
צארענען אויף דורך א טרער,
דארט האט די נויט זיי פארקנאסט,
דארט זיי פארקניפט האט באגער.

און שמענדיק דורך רעגן און גליווער
זיי וואנדלען באס האדסאנער ברעג,
און אייביק פארבאלעמט ווי קינדער
זיי שמייכלען ווי פליסיקער וועג,
און מיט אויגן ווי גליאיקע צינדער
זיי טרוימען אין מארגן אוועק.

דער שוימער פון שפייכלער

געשמארכן פון הונגער דער אלטער מויש - ארן,
דער שוימער פון שפייכלער באם ריווער,
געשמאנען אף וואך פיר צענדליק שוין יאר,
נאר קיינער איצט וואכט בא זיין קיווער.

בלויז ראכל און הענרי קינדיש באוויינען
זיינע זיבעציק פינצטערע יארן,
בלויז קאברען און שאמעס געניינען
און נידערן הילצערנעם ארן.

וואו זיינען די מעכטער פון קארענעס סמעפ ?
וואו זיינען די באנים פון דניעסמער ?
עס האט דאס געניי זייער כיעס צעשמעפט
אף פאלעס פון גרויס - שמאט דער גרעסטער.

יוניאן סקווער

אלע וועגן פון מאנהעטן
פירן צו דיר, יוניאן סקווער.
הונגער - אויגן זוכן זעמן,
אומרו - בלומן — הארץ - באגער.

איז יעדער טאג דא שמורעם - צייט,
יעדער הארץ איז דא פארבימערט.
יעדער שויב פון דא און ווייט
האט ניט איינמאל שוין געצימערט.

ליגן אין דיין שוים געשמאלטן,
פויסט צוקאפנס איינגעביסן.
יעדער פוס - טריט אף אספאלטן
וואלט דיין גרונט - שטיין אויפגעריסן.

בויער און שאפער

בויער פון גרויסשטאט מאנהעטן,
פרעמדע אף אייגענע גאסן
א נעכטיקן ביסן צערויען.
און הענט ווי די טרוקענע צינגער
מיט וואלפישן הונגער זיך שטרעקן.

און פליישן, געבעקסן און טרויבן
שמייכלען דורך זילבערנע שויבן.

שאפער פון וויינען און זעמן,
איינזאם אף פינצמערע סקווערן
ליכטיקייט זוכן אין גרויען
און הערצער אף ברוקשטיין געלעגער
פון שלאף אין א צארן זיך וועקן.

און וואלסן פארשיקערט צעקוועלן
פרייד דורך די העלע האַמעלן.

יונגער פארמער פון דאקאמא

יונגער פארמער פון דאקאמא,
וואס מוסטו דא אף יוניאן סקווער ?
זיין לעצמע קו דארט היט דיין מאמע,
פארקלאמערט אנגעשטאלט געווער.

פוסט דער שפיל-פלאץ, פליינען וויאנען,
אן געלעכמער מעין-סמריט ראגן.
מיט פלאמער רויכן פון די באנען
אוועק איז יונגווארג אין פארטאגן.

קלאעדיק דיין ראבע בראנקע
הירזשעט נאך די פעלדער גרינע.
אפלען זוכן דין אף לאנקע,
צונג — דיין האנט מיט קאנשינע.

ווייסלען מיידלשע ווי צווימן
זוכן אום דיין בלאנדן שויבער,
אומרו-פרייד אין די געבלימן
בענקען נאך דיין ווערמער-צויבער.

יונגער פארמער צינדט זיך אן,
ניטא אין אויג בא אים קיין טרער.
זיין פאנים פלאמיק ווי א פאן
פלאמערט אום אף יוניאן סקווער.

נעגער - יונג פון אלעבאמא

נעגער-יונג פון אלעבאמא,
וואס טוסטו דא אף יוניאן סקווער ?
אף קאטן פעלד דארט קלאגט דיין מאמע,
גיסט נאך דיר איר לעצטע טרער.

איינזאם פליסן מיסיסיפי ברעגן
אן דער פרייד פון דינע לידער.
שטאל קלינגט איצט אף אלע וועגן —
קייטן-קלאנג פון דינע ברידער.

אף א בוים דארט בא דער דעלמע
הענגט דיין כאווער'ס יונג לעבן.
קעגן שייטער-שמריק געוועלטן
האט ער הארץ זיינס אפגעגעבן.

אין דעם פארט פון ניו ארלינס
וואגלט אום דיין שיינע מארטע,
שענקט די ליפן פאר פארדינסט,
טוילט די גלידער אירע צארטע.

יונגער נעגער פלאקערט בראנד,
ניטא אין אויג בא אים קיין טרער,
אין א פויסט זיך קלאמערט האנט,
שמשעמעט צארנדיק דעם סקווער.

ווינטער - אידיליע

עס ליגט דער האר שוין מיד פון וואוילמאג,
מער וויין ווי בלומ אין שפיל פון זיין געביין,
און זי, די הארנטע, אין בלוי פארמאג
באשפרינקלט באמאים אף צעפריעמן כוין.

עס דרימלט ווארעם דער באגילדמער טורעם,
געשפיגלט אין קרישטאלווארג פון אלייען.
דאס דרויסנדיק געוויין פון ווינטערדיקן שמורעם
ניט וועקט פון שלאף פארצמעמטע אינצוויען.

בלויז דעם פארק און קרוכלע זילבער - בלענד
האט א בלודנער מענטיש צעפאמלט און פארפלעקט.
פארווארפן שמריק אף הויכע טאפאל-הענט
האט ער דעם טויט א צונג ארויסגעשמעקט.

נאר ס'לאכט דער פראסט אין שנייאיקן געדריי
און שפייט דעם טוימן גלייך אין פאנים:
— כע, כע! די קלוגינקע אין טורעם זיינען זיי,
פאר מיר געלאזט בלויז די נארענים!

נאר ס'האט געלעכטער זיך באם בריק פארהאלמן
אין פארגאפמן גליווער ניט געיאגט זיך ווייטער:
אונטער אייזן - סמריכע האבן צונמערע געשמאלמן
א צארן-ליד געקאוועט ארום הונגער - שייטער.

באם סארפיקן שייטער

א באנאכטיקער פייער
צעצונדן האט מקווער.
צווישן צונמערע קרייזן
האט צעזינגען זיך ווער:

— קום, ברודער, צום שייטער,
גלי אן דיינע הענט,
געשלאסענע פלייצעס
ברעכן וויינטן ווי ווענט.

— קום, נעענטער, באדי,
צום אטעם דעם גרויסן.
אינאיינעם איז ווארעמער
צו פירן אין דרויסן.

— ווארף צו אויך דיין צארף,
לעג צו אויך דיין האנט.
א פונק צו א פונק
גייט אויף אין א ברענד.

— קומט נעענטער, ברידער,
ווער קאלט און ווער ארעם.
מיר זאמלען דא סרייפע,
מיר זאמלען דא שמורעס.

— „סעי, באדי,“ ...

— סעי, באדי. —

מען זאגט עס איז פארצן א לאנד,
וואו טייער איז דעם מענטשנס האנט,
וואו אייגן איז זיין ווייב און קינד
און ס'לעבן איז ניט וויסט און ווינד.

— סעי, באדי, —

מען זאגט עס איז פארצן א לאנד,
וואו רייך איז דארט דער ארעם-שמאנד,
וואו כאוועריש איז מי און פרייד
און ברידערלעך ווערט ברויט צעטיילט.

— סעי, באדי, —

איז ווען-זשע וועט בא אונדז אין לאנד
כאשעוו ווערן אויך מיין האנט?
שמיכלען וועט מיין ארעם קינד
און אויפגעריכט מיין הויז-געזינד?

— סעי, באדי, —

איז ווען-זשע וועט בא אונדז אין לאנד
אויפשמיין אונדזער פראצע-שמאנד,
א שלאג טאן איבער זעט און רייך
און אלץ צעטיילן יעדן גלייך?

דערוואכונג

הענט אן א זין און אויגן אן דרימל.
ליפן פארכאלעשט און טרוקן דער גומען.
און טורעם דארט פינגערט
מיט ציילעם צום הימל
און ס'ציטערט דער גלאק
א הייזעריק ברומען :
— ניט לאנג און ניט לאנג
און דערלייזונג וועט קומען !

הענט ווערן צארן און אויגן א שמורעם.
מענטש גלייכט זיך אויס און ער ווערט.
ווילט זיך אים קלאפן
אין קופאל פון טורעם,
בייגן דעם ציילעם מיט פינגער צו דר'ערד :
— א קלאג אייך, א קלאג,
אט דא איז מיר לעבן באשערט !

ט א י

מאסן פים אין שפאן פון פייקלעד,
מעש געקלאנג אין יעדער שויב,
פיער - פאנען ווי די פאקלען
צינדן יאנמעוודיק דאס אויג.

פרוי און מאן מיט קינד אף אקסל,
יונג און אלט אין זעלבן גאנג,
ברוין און רויט און געל און ווייסל,
פרייד און מוט אין יעד געזאנג.

ברוסט נאך ברוסט אין גלייך פון נאקן,
בונט-ברייגאדעס טראגן זשמעניעס זון,
פלאקערט הארץ אף ווינט - פלאקאטן,
שאלט דער סקווער מיט דעם טריבון.

וואקסן פויסטן הויך און העכער,
קליגט און צימערט דער ארום.
שמאל און פולווער אין די לעכער
שלינגען סינע אין דער שמום.

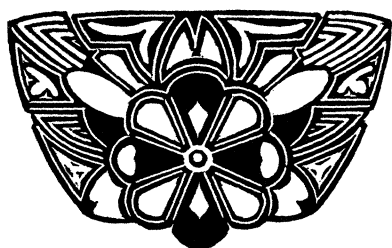
א יאָנטעוו אין מאַנהעטן

מיט טומל, מיט יוגנט און רייד,
נאָך פלאַטערן העל אין די הויכן,
איז מאַי-פרייד אַוועק איבער גאַסן
וואו דער יאָנטעוו מיט זון האָט געלויכטן.

און ווען באַפליגלטער ווינט אַ פאַרשיימער
צעבלאָזן האָט מענטשלעכן פלאַנטער,
אַוועק זיינען דרייען שפּאַצירן —
אַ מויד, אַ ברונעט און אַ בלאַנדער.

און געלאַכט און געשאַלט האָט אַספּאַלט
פון זייער שפּאַץ און זייער לוסטיק געלעכטער,
און גענאַפט האָבן פינצטערע שעפּער,
און גענלאַצט ווי דערשראָקענע וועכטער.

אַף עוועניו פינפטער איז יאָנטעוו
און ס'גליטשן זיך שמיל אַומאַבוסן,
און די פאַרלעך אַף די אַפענע דעקן
געשיקט מיטן ווינט האָבן גרוסן.

הארלעמער מעלאַם

אין נענערשן פאלק-טאָן

אַ מאַטאַנע מיין שוועסטער און מיינע פיר ברודער,
אין אַנדענק פון די קינדער-יאָרן אַף „יוניאָן-פלעיס“.

אין פלעטבוש געווען איז אַ געטל
מיט הילצערנע שטיבער בלוז פיר,
און יידישע און נעגערשע קינדער
געשפילט האָבן זיך באַ איין טיר.

און ווען אָוונט פלעגט קומען צוגיין
און פאַרשאַטענע אָרעמע דירעט,
פלעגן זיצן אַף טרעפּ אין געשפרעך,
די דזשעקסאָנס, די שניידס און שאַפיראָס.

נאָר רייכער און ייכעטשער געגנט
געטראַגן אין האַרץ האָט אַ האָט
און אָפגעקויפט הילצערנע הייזער,
און אָפגעווישט ברודערשע גאַס.

הארלעם אין טראַנמעס

שמיכלט מיט ציין,
הארלעם אַ באַרוויסע
שימיט געביין.
ליפן צוויי דורשטיקע
לעכצן נאָך גליק,
אויגן דערשראָקענע —
שייטער און שמריק.

אַף יענער זייט דיקסי,
אַף יענער זייט מעיסאָן,
וואַרט דאַרטן סקאַטסבאָראַ,
קעמפֿ-היל, אַטלאַנטאַ,
עפעס דערהערן —
וואָס האַרלעס וועט הייסן.

הארלעס אין אַוועראַלס
שאַרפט מיט די ציין,
הארלעס אַ צונטערע
שמיט ניט אַליין.
שמימען פילברוסטיקע
שאַלן אַ רוף,
אויגן דערצאָרנטע —
פייער און שמראַף :

צו יענער זייט דיקסי,
צו יענער זייט מעיסאָן,
הערט דאַרטן, סקאַטסבאָראַ,
קעמפֿ-היל, אַטלאַנטאַ,
אַזוי-און-אַזוי,
האַט האַרלעס געהייסן !

וויג-ליד

דעם מאַסמער'ס זינדל, בעיבי דזשים,
וויל אין זיין וויג ניט ליגן,
בלויז קליינער נעגער, ווילי דזשאַרדזש
קען פיצל האַר מיט ליד פאַרוויגן:

„ווען בעיבי דזשים וועט ווערן עלטער,
ווען איך אליין וועל ווערן גרויס,
וועלן מיר ביידע אַט דאָ וואוינען,
איך אין קיך, און ער אין הויז.“

„און בעיבי דזשים וועט דאָן מיר זאָגן :
— אַלטער נעגער, לויף אין פעלד נאָך קאַרן!
וועל איך זאָגן: — יעס, סער דזשים,
כ'וועל ניט אויפרעגן דיין צאַרן.“

„דאָן וועל איך לויפן שפּאַנען פּערד
און דעם שיינעם קאַרן ברענגען,
און מאַסמער דזשים וועט טרינקען וויין
און פריילעך לאַנג פאַרברענגען.“

דער איינזאמער וועג

ער איז אוועק מיט דעם איינזאמען וועג,
ער איז אוועק מיט דעם איינזאמען וועג,
און ער קומט ניט צוריק.

כ'האב שוין פארגעסן דעם כעשכן פון טעג,
כ'האב שוין פארגעסן דעם כעשכן פון טעג,
און דעם אַנבליק פון גליק.

אַ קליין שאַטנדל פאַלט דאָרט אַריבער דעם וועג,
אַ קליין שאַטנדל פאַלט דאָרט אַריבער דעם וועג,
עפּשער קומט ער צוריק.

אַ ווייס שיפעלע ציט צו מיין פינצטערן ברעג,
אַ ווייס שיפעלע ציט צו מיין פינצטערן ברעג,
עפּשער ווידער מיין גליק.

ווייט פון דער היים

אויב איך וועל שמאַרבן ווייט פון דער היים,
שיקט מיין קערפער אַפּ אַהיים,
זאַמלט אַ ניקל, זאַמלט אַ דאָס,
זאַמלט אַ קוואַדער, שיקט מיך אַהיים,
שיקט מיין מאַמען מיין געביין.

איך בין עלנט אזוי ווי אַ שמיין,
איך מיט מיין הונגער, ביידע אליין,
קיינער פאַרנעמט אונדזער געוויין.
אויב איך וועל שמאַרבן ווייט פון דער היים,
שיקט מיין מאַמען מיין געביין.

אין אַוונט די זון טוט פאַרגיין

אין אַוונט די זון טוט פאַרגיין,
אין אַוונט די זון טוט פאַרגיין,
יינגל האָט ניט וואוהיין צו גיין,
יינגל האָט ניט וואוהיין צו גיין,
וואוהיין צו גיין.

דער מאַמע טויט, די מאַמע אַליין,
דער מאַמע טויט, די מאַמע אַליין,
יינגל האָט ניט לייגן וואו געביין,
יינגל האָט ניט לייגן וואו געביין,
לייגן וואו געביין.

קליידער צעריסן, באַרוועס די פיס,
קליידער צעריסן, באַרוועס די פיס,
כ'ניי איצט אַהיין וואו מיין מעמי איז,
כ'ניי איצט אַהיין וואו מיין מעמי איז,
וואו מיין מעמי איז.

דאָס שמיבעלע דאַרטן איז מיר באַקאַנט,
דאָס שמיבעלע דאַרטן איז מיר באַקאַנט,
מאַלצייט אין טעפל, ליולקע אָף וואַנט,
מאַלצייט אין טעפל, ליולקע אָף וואַנט,
ליולקע אָף וואַנט.

קלאוד-ניל

דיינע פרוכפער-זוימען און די ביינעמיעם
דיך געצוואונגען בלוט-רוי עסן,
צוויי הונדערט קוילן האבן גוף צעשמעפט
דורך הארץ און דורך געהירן.
אין ברוסט א קאצעוו-קלינג,
די פיאטעס בראנד צעפרעסן,
די פינגער-שניץ געטיילט
פאר לינטשערס סאווענירן.

קלאוד ניל, אפילע ווען אין הארלעם
וואלסט אנטרינגען,
באהאלטן זיך פון שיימער
צווישן מענטשן-קינדער,
ס'וואלט סווינע היימישער פארקויפט דיך,
באלד געפינגען,
געפענטעט דיך געשיקט —
א רינדפלייש פאר די צינדער.

און מעגן ווילדע הינט
צעגריוזשען דיין געביין,
און קיינער זאל ניט וויסן
וואו די פיס און הענט,
פאראן א הארץ א גרויס,
וואס בלוטיקט פאר דיר, ניל,
וואס צינדט אין מאסן אן
פאר דיר א מאנומענט.

אפריקאנישע ליד

— טאכטער מיינע, שוין צייט דיך פארקנאסן,
צוועלף העלע זומערס אף דיין פאנים צעגאסן.
קום כ'וועל דיר זוכן א כאסן א שיינעם,
עפשער האבן די כאפערס געלאזט דארטן איינעם.

— מאמע, איין מאן וועט מיך קיינמאל ניט פרייען,
איך האב אין זיך ליבע מער ווי פאר צווייען.
וועסט זען איך וועל געבן איעדן פון זיי
מער ליבע ווי ס'האבן צוזאמען די צוויי.

כ'וויל איינער זאל טראגן א סארפיקע שווערד
און יאגדן דורך נעכט אף ספאלאשעמן פערד.
און ווען דער מארגן וועט פאלמע באגיסן מיט גאלד
זאל ער קומען אהיים און געפינען זיין האלד.

דער צווייטער זאל זיין א פישער א פלאם
און ריזלען דורך טעג איבער כוואליעס פון יאם.
און ווען אונט וועט פאלן אף בוים און אף קוסט
זאל ער נאכטלעגן קאפ אף מיין ליבענדער ברוסט.

— קינד מיינס, אזוי איז באשערט שוין פון לאנג,
אז זעלטן איז מאן און שווער איז זיין פאנג.
גיי טאכטער, געפין דיר כאמש איינעם פון זיי
און ליב אים אזוי ווי געליבט וואלסטו צוויי.

דוּשעמאַימאַ

אַף האַרלעמער גאַס
האַסטו אויגן געמאַניעט
מיט לירישן:
„האַני, אַר יו לאַונסאַם טונאַימ?“
האַט אַ נייער געפיל
אין זיין האַרץ זיך פאַרגאַנוועט,
האַט אַן אַלמער מאַטיוו
אין זיין בלוט זיך באַנייט: —

— קום טאַכטער, כ'האַב אַ לעצטן
פאַפירענעם דאַלער,
און דו האַסט אַ הונגער
וואָס וויינט און וואָס נאַנט.
וועל איך היינט זיין דיין כאַסן
און דו מיר אַ קאַלע,
וועט אונז וואויל זיין
ביז בלוי איז פאַרטאַג.

ס'איז קאַלט דאָ, דוּשעמאַימאַ,
אין פינצטערן צימער,
און הייזעריג סקריפעט דיין בעט.
לאַז וואַרעמען קעלט
אין דיין סאַרפיקן קימער,
דיינע ליפן פאַרביסן,
דיין בליק אַבער רעדט.

קענסט ליבן, דזשעמאימא,
קענסט סארפען און האסן,
קענסט ווייטיק און פרייד
אין א שמיכל צעבייטן.
אין ווייען פארלוירן
האט נויט דרך אף גאסן
וועט פאלק דרך געפינען
אין צארן פון צייטן.

עס שרייבט דער מאן

א בריוו האט מיין מאן מיר געשריבן.
ער ווערט דארט אין טשעין-גענג צעריבן.
ער שלאגט מיט א האמער אף שטיין,
נאר די בייטש, זי צעשניידט זיין געביין.

א קעפטן, א קעפטן, לאז מיר גיין צו מיין מאן,
עפשער איז נאך פאר אים א רעמונג פארצן.
זיי ניט ביז אף אן ארעמער נעגערשער פרוי,
וואס וואשט און וואס פרעסט פון מארגן ביז גרוי.

א קעפטן, א קעפטן, איך זע טויט אין דיין בליק.
עס וועט שוין מיין מאן ניט קומען צוריק.
עס ליגט שוין זיין האמער און זשאווערט אף שטיין
און ווערים צעפרעסן זיין איינזאם געביין.

דער טורמע-שליסל

די מאמע האט געבראכט מיר קאווע,
די מאמע האט געבראכט מיר טיי,
די מאמע האט מיר אלץ געבראכט,
אבער ניט דעם טורמע-שליסל, וויי!

אוי דריי מיך איבער, ברודער,
אוי, פאוואליע דריי,
ווייל אין הארץ די קוילן
טוען מיר נאך וויי.

איך האב אין פעלד געארבעט,
איך האב געקאמעט היי,
איז דער פארמאן מיך באפאלן
און מיט בייטש געשמיסן, וויי!

אוי דריי מיך איבער, ברודער,
אוי, פאוואליע דריי,
ווייל אין הארץ די קוילן
טוען מיר נאך וויי.

איך האב אים צוריק געשלאגן
פאר יעדן קלאפ געגעבן צוויי,
זיינען ווייסע מיך באפאלן
און מיט בליי געשאסן, וויי!

אוי דריי מיך איבער, ברודער,
אוי, פאוואליע דריי,
ווייל אין הארץ די קוילן
טוען מיר נאך וויי.

אינדרויסן קלינגען פוס-טריט,
אינדרויסן הער איך א געשריט,
עפשער קומען זיי מיך נעמען
און אף שטריק מיך לינמשן, וויי!

אוי דריי מיך איבער, ברודער,
אוי, פאזאליע דריי,
ווייל אין הארץ די קוילן
טוען מיר נאך וויי.

עפשער איז דאס גאר מיין מאמע,
עפשער קומען מיינע ברידער צוויי,
עפשער ברענגט מען איצט צעטראגן
מיר דעם טורמע-שליסל, וויי!

אוי דריי מיך איבער, ברודער,
אוי, פאזאליע דריי,
ווייל אין הארץ די קוילן
טוען מיר נאך וויי.

נעגער און ווייסע

א נעגער געזינד
פון זעקס מיט א קינד
ארויסגעזעצט אף טראטוואר.
א באנק און א בעט,
א לינקאלן פארטרעט,
אן אלטע באפוצטע גיטאר.

ס'קלינגט ווי א מייסע,
פיל נעגער און ווייסע
געקומען מיט רייד און פלאקאטן.
א פראל און א שטויס,
געטראגן אין הויז —
דאס מעבל, דאס קינד און דעם טאטן.

נאך ווי אונטער דער ערד
אף פארד און אף פערד —
„בלוי-רעק" צום שרעקן און שעכטן.
און ס'טראגן שוין טרעגער
צוויי ווייסע, איין נעגער,
פארברידערט אין בלוט פון געפעכטן.

פארברידערט אין בלוט

פארברידערט אין בלוט,
זייער לעצטן מארשרוט
טראגן פלייצעס ווי שמאל אנגעגלימע.
טרויער און צארן
איז ווייטיק געווארן
אין הערצער און הענט מוסקוליסמע.

געפאלענע אין קריג,
פאר ברויט און פאר גליק,
פאר קלאמערן פויסט קעגן שלעכטן.
מיר שווערן באם גריב,
אז קומען וועט זיג,
פאר פרייהייט פאר נעגערשע רעכטן.

אינהאלט:

זייט

3	ווידמונג
5	פלייטיים
15	בראָנזוויל
33	עלי שערשעווער
65	שטאַטישע מאַטיוון
83	האַרלעמער מעלאָס

אַרויסגעגעבן מיט דער אַקטיווער מיטהילף
פון בראָנזווילער גרופע „אַכצן פּערציק פּיר“

אויפגעזעצט און צוזאַמענגעשטעלט דורך
דעם מעכאַבער אין דער דרוקעריי פון דער
„פראַמפּט פּרעס“, 119 פּערטע עוועניו, נ. י.